

TARA NOASTRA
FOAIA POPORALĂ A
„ASOCIATIUNII“

REDACTOR:

OCTAVIAN COCA.

Q

CUPRINSUL:

	Pag.
Oct. C. Tăslăuanu; Prelegeri	327
A. Seca; La clacă	334
V. S. Moga: Lucrările agricole în luna Mai	335
Știri	338

Înștiințare.

Rugăm pe toți câți au binevoit să primească această foaie să grăbească cu trimiterea plății de abonament.

Administrația foii „ȚARA NOASTRĂ“.

Cetitorilor.

Pe toți, cărora le ajunge în mâni această foaie îi rugăm să o cetească și dacă o socot de potrivită trebuințelor țărănimii să o răspândească între oamenii noștri dela sate.

Foaia apare săptămânal și o vor primi cetitorii Dumineca.

Abonamentul e pe an 4 cor.

Pe jumătate de an 2 „

Pe trei luni 1 „

Banii să se trimită la Administrația revistei „Țara noastră“. Sibiiu — Nagyszeben. Asociațiune.

Toți cărturarii noștri, mai ales cei în atingere apropiată cu țărănimea — preoții și învățătorii — sânt rugați a trimite acestei reviste articole și știri cari sânt în legătură cu trebile țărănimii. Indesebi primim bucuros articole cu povețe economice, precum — și snoave, poezii populare etc. Scriitorii articolelor sânt rugați a se folosi de un grai înțeles de popor, ca să nu fim siliți a supune schimbării în redacție articolele.

Pentru articolele bune dăm și o cuvenită răsplată bănească.

ȚARA NOASTRĂ

Revista populară

a „Asociațiunii pentru literatura rom. și cultura poporului rom.“

Abonamentul:	REDACTOR:	Redacția și admini- strația :
pe un an 4 cor.	OCTAVIAN GOGA	Sibiiu (Nagyszeben)
pe o jumătate de an 2 „		Str. morii, 6.
pe trei luni 1 „		
pentru România . . . 6 Lei		

PRELEGERI.

Vremea se schimbă și cu ea se înmulțesc și cerințele vieții.

Alte gânduri și alte pășuri frământă mintea și inima oamenilor din zilele noastre. Lupta pentru traiu, pentru pâinea de toate zilele e mai înverșunată, mai grea — și cei flămânzi, cei cutropiți de nedreptățile stăpânilor neomenoși strigă tot mai tare . . . Glasul lor de nemulțamiți s'amestecă tot mai des în cântecul vremurilor nouă.

Țările multor neamuri sunt în floare, sunt puternice, iar oamenii din ele trăiesc mai feriți de nedreptăți, sunt mai la adăpost de grijile zilei de mâne și de greul zilei de astăzi.

Fiind cu toții făpturile lui Dumnezeu, cerându-i cu toții deopotrivă mila și ocrotirea părintească — ar fi să fim la fel împărțșiți de bunătățile și bucuriile acestei vieți.

Și dacă totuș nu suntem, pricina nu e a se căută în împărăția cerurilor ci în vrednicia sau nevrednicia noastră.

Norocul, bunăstarea și bucuriile și-le face omul singur; — numai cel ticăit și neajutorat așteaptă porumbii fripti deagata.

Noi, Români, deși suntem dintr'o viță de neam mare, deși suntem oameni de ispravă, când vrem — totuș prea ne lăsăm de multeori stăpâniți de un păcat mare, de *lene*. Gândiți-vă numai câte porniri bune, cari au răsărit în cursul vremii ca soli de mântuire, n'au fost prohodite din cauza nepăsării noastre; gândiți-vă unde am fi putut noi ajunge în câțiva zeci de ani, dacă fiecare

creștin din neamul nostru ar fi muncit din rășputeri, cu hărnicia și îndrăzneala omului, care vrea să-și croiască altă soarte, altă vieață.

Nu vreau să zic că n'am făcut nici un spor, nu vreau să cârtesc — ci să vă atrag luarea aminte că noi suntem un neam de oameni, cari *putem* și *trebuie* să facem *mai mult!* Suntem un popor tânăr, care are destul prisos de vieață și destulă putere a minții, pentruca să-și însenineze prezentul cu speranțele viitorului.

*

«Asociațiunea» urmând cerințele vremii de astăzi și-a îndreptat privirile spre poporul dela sate. Și încearcă a se apropia de sufletul acestei păture oropsite pe toate căile cari îi stau deschise. Lucrează din rășputeri pentru a deschide mințile țăranilor, învățându-i la o nouă tălmăcire a traiului lor pământesc. Și atunci când această pătură sănătoasă la trup și la suflet va ști să fie stăpână pe toate drepturile ei de om și de cetățean, neamul românesc va începe o nouă vieață.

Dintre multele mijloace cari ajută la întruparea acestui nou gând sunt și prelegerile populare pe cari a început să le pună la cale «Asociațiunea» prin despărțăminte.

«La început eră cuvântul» — înțeleapta pilduire a bibliei poate servi ca îndreptar pentru orice premenire bună. Cuvântul e sămânța din care răsare roada. Și belșugul pe urma ostenelelor cu prelegerile populare va fi trainic și bogat în fapte bune, numai atunci, când cei ce-și iau asupra lor însărcinarea de a sămăna bobul premenirii, — sunt pe deplin stăpâni pe înțelepciunea vorbei și pot prevedea roadele bune ce le va aduce.

Mulți dintre cărturarii noștri dela sate, asupra căroră cade datoria grea de apostoli ai vremurilor ce va să vină, de multeori nu-și știu prețui chemarea. Mulți își mântuie urechia cu câteva vorbe frumos sunătoare, uitând că vorba numai prin fapte își răscumpără rostul ei de a fi. Iar vorbele, neurmăte de fapte bune, sunt burieni stricăcioase, cari aduc numai rău.

«Asociațiunea» când s'a gândit la prelegerile populare știă că în multe părți se vor pune cu greu la cale, din cauză că avem prea puțini oameni cari au pregătirea să deie învățături cu miez poporului. Inzadar a

întocmit un program amănunțit, dând îndrumări punct de punct, cum au să se țină prelegerile pentru popor. În cele mai multe despărțăminte glasul ei a sunat în pustiu, nefiind urechi cari să-l audă și mai ales să-l înțeleagă.

De greutatea începutului se sperie însă numai cei ce nu cunoaște drumul anevoios al izbânzii.

Noi vom merge înainte, stăruind mereu pe lângă cărturarii noștri să facă începutul, peste care trebuie să trecem. Și de bună seamă vom izbuti!

Dar chiar și în aceste încercări trebuie să vedem limpede ținta la care vrem să ajungem, trebuie să ne dăm seamă de trebuințele poporului.

În vremea din urmă la noi se stăruie mai ales pentru înființarea tovărășilor, pentru o organizare economică a țărânimii noastre. Nu putem îndestul lauda stăruințele oamenilor de bine, cari nu cruță nici timp, nici ostenală, pentru a duce în îndeplinire acest gând de mântuire. Și noi ne-am alăturat la dânșii, propovăduind prin despărțăminte înființarea tovărășilor. Credem însă că pentru desfășurarea firească a înaintării și întăririi noastre economice, în cele mai multe părți, trebuie să premergă prelegerile, cari călăuzite cu pricepere și cu socoteală sunt o adevărată școală pentru țărâניה noastră.

Prelegerile la sate, pentruca să poată interesa pe țărani trebuie să trateze mai ales despre deosebitele ramuri economice, cu ajutorul cărora ei își agonisesc pâinea de toate zilele.

Pentruca să se țină seamă de îndrumările cuprinse în circulara biroului Asociațiunii (Nr. 1353—1906), reproducem cele privitoare la partea practică a prelegerilor:

- a) Referitor la cultura pământului, se vor arăta diferitele soiuri de mașini și rechizite agricole, și unde se poate, se vor pune și în lucrare, ca cei prezenți să se poată convinge de avantajile lor.
- b) Tot așa se va proceda la prelegerile despre pomărit, arătând cum se face în realitate sămănatul pomilor, strămutarea, altoirea și formarea coroanei lor, etc.
- c) La cultura viiei se vor arăta de ex. cum se face rigolarea pământului, altoirea viței, etc.
- d) La cultura legumilor se vor arăta diferitele soiuri de semințe mai alese și însăși exemplare din legumile cele mai frumoase și mai răsplătitoare, etc.

e) La stupărit se vor arăta spre ex. coșnițele sistematice, diferitele soiuri de unelte și mașini practice, și așa mai departe se va proceda și referitor la alți rami agricoli.

15. Despărțămintele, cari dispun de schiopticoane, vor fi rugate să le pună și în serviciul prelegerilor economice.

La aceste subiecte se vor adăuga și cele despre trecutul neamului nostru și despre oamenii noștri mari.

Urmându-se, an de an, acest apostolat al cuvântului e cu neputință să nu se trezească în sufletele țăranilor un dor de a-și întocmi o nouă vieață. În urma acestor prelegeri practice țăranul va găsi singur căile de îndreptare a gospodăriei și a bunăstării lui.

Greutatea e însă — cum am spus — că pătura noastră cărturărească e prea puțin pregătită în vederea acestei hărnicii. Fără multă bătaie de cap se poate înlătura și acest neajuns. Fiecare despărțământ se poate îngriji cu ușurință să trimită în fiecare an câte un învățător sau preot la cursurile de vară ale statului. Pe viitor se va publica programul, când și unde se țin aceste cursuri. Despărțămintele mai neajutate, pot cere un conferențiar de aici din centru. Seminariile și preparandiile noastre de asemenea se grijesc tot mai mult de creșterea economică a preoților și învățătorilor. Pe lângă toate aceste în scaunul despărțămintelor să se țină prelegeri pentru pătura cultă. Despre aceste vom vorbi într'un articol apropiat.

În acest an «Asociațiunea» a făcut un bun început, care de bună seamă va îndemna pe mulți la muncă serioasă.

Dintre despărțămintele «Asociațiunii» vor ține prelegeri la sate următoarele: Despărțământul *Bistrița, Blaj, Brad, Brașov, Deva, Dobra, Miercurea, Mociu, Orăștie, Oravița, Sebeș, Sibiu, Șimleu, Turda, Zernești.*

Aceste sunt despărțămintele cari ne-au vestit prelegerile. Nădăjduim însă că multe dintre acele cari au întârziat să ni-le vestească, își vor da toată silința să facă începutul.

Dintre despărțămintele mai sus înșirate următoarele ne-au trimis programul special al prelegerilor.

I. În despărțământul Blaj se vor ține prelegeri în anul curent în următoarele comune:

1. În *Pănade*, la 21 Aprilie, despre «*Insemnătatea gunoiiului pentru economie*». Conferențiar dl *Ioan Maior*, administratorul domeniului metropolitan. Conducătorul prelegerii dl *Ioan F. Negruțiu*, profesor și proprietar,

2. In *Mănărade*, la 14 Aprilie, despre «*Cum trebuie să ne lucrăm pământul?*» Conferențiar dl *Emil Vlassa*, proprietar în Sâncel. Conducătorul prelegerii dl *A. C. Domșa*, contabil.

3. In *Ciufud*, la 7 Aprilie, despre «*Relele cari izvoresc din beutura vinarsului*». Conferențiar dl *G. Precup*, profesor și propr. în Blaj. Conducătorul prelegerii dl *Ioan F. Negruțiu*, prof. și propr.

4. In *Veza*, la 7 Aprilie, despre «*Vacile cu lapte*». Conferențiar dl *Augustin Morar*, agronom diplomat în Sâncel. Conducătorul prelegerii dl *Ioan F. Negruțiu*, prof. și proprietar.

5. In *Lunca*, la 15 Septemvrie, despre «*Ingrijirea pomilor și a poamelor*». Conferențiar dl *Nic. Pop*, profesor. Conducătorul prelegerii dl *A. C. Domșa*.

6. In *Cergăul-mare*, la 16 Iunie, despre «*Ingrijirea de sănătatea vitelor*». Conferențiar dl *Ioan Maior*, administratorul mitropoliei. Conducătorul prelegerii dl *Al. Ciura*, profesor.

7. In *Roșia de Secaș*, la 9 Iunie, despre «*Sădirea viei*». Conf. dl *Nicolae Pop*, prof. Conducătorul prel. *Dr. A. Cheșan*, prof.

8. In *Mihaltz*, la 19 Maiu, despre «*Folosul învățaturii*». Conferențiar dl *Gavril Precup*, profesor. Conducătorul prelegerii dl *Ioan F. Negruțiu*.

9. In *Iclod*, la 2 Iunie, despre «*Napi și cartofi ca nutreț*». Conferențiar dl *Emil F. Negruțiu*. Conducătorul prelegerii dl *Gavril Precup*, profesor.

10. In *Spini*, la 12 Maiu, despre «*Asigurări*». Conferențiar dl *Alexă Pop*, secret. adm. centrale. Conducătorul prelegerii dl *Ioan Rațiu*, profesor.

11. In *Bia*, la 28 Aprilie, despre «*Animalele de casă*». Conferențiar dl *Dr. Ambrosiu Cheșan*, profesor. Conducătorul prelegerii dl *Ioan F. Negruțiu*, profesor.

II. În despărțământul Brașov:

1. In *Rotbav*, la 1/14 Aprilie, despre «*Plantarea pomilor*», cu demonstrațiuni practice și împărțire de pomi. Conferențiar dl *An. Boldor*, învățator în Codlea. Conducătorul prelegerii dl *Nic. Bogdan*, profesor.

2. In *Herman*, la 8/21 Aprilie, despre «*Aratul, tractarea gunoiului și economia schimbătoare*» (rotațiunea agricolă). Distribuie de semințe și pomișori. Prelegere cu schiopticonul. Conferențiar dl *An. Boldor*, inv. în Codlea. Conducătorul prelegerii dl *I. Petrovici*, profesor.

3. In *Bod*, la 15/28 Aprilie, despre «*Aratul, tractarea gunoiului și economia schimbătoare*» (rotațiunea agricolă). Distribuie de semințe și pomișori. Prelegere cu schiopticonul. Conferențiar dl *An. Boldor*, inv. în Codlea. Conducătorul prelegerii dl *Sofr. Roșea*, funcț. de bancă.

4. In *Sân-Petru*, la 15/28 Aprilie, despre «*Aratul, tractarea gunoiului și economia schimbătoare*» (rotațiunea agricolă). Distribuie de semințe și pomișori. Prelegere cu schiopticonul. Conferențiar dl *An. Boldor*, inv. în Codlea. Conducătorul prelegerii dl *Sofr. Roșea*, funcț. de bancă.

5. În *Turcheș* (Săcele), la 29 Aprilie v. (12 Maiu n.), despre «*Cultivarea legumelor*», cu distribuire de semințe. Prelegere cu schiopticonul. Conferențiar dl *An. Boldor*, inv. în Codlea. Conducătorul prelegerii dl *A. Bârseanu*, profesor.

6. În *Brașov*, în timpul verii (terminul se va hotări ulterior), «*Un curs de albinărit*», de *Ioan Aron*, dir. școl. în pens.

III. În despărțământul Orăștie:

1. În *Vinerea*, la 14 Aprilie n., despre «*Bănci*», «*Mașini agricole*», «*Biblioteci populare*» și «*Cărți funduare*». Conferențieri dnii: *I. Lăpădatu*, *Moța*, *Popovici*. Conducătorul prelegerii directorul despărțământului eventual unul dintre conferențieri.

2. În *Șibot*, la 21 Aprilie n., despre «*Bănci*», «*Mașini agricole*», «*Biblioteci populare*» și «*Cărți funduare*». Conferențieri dnii: *Lăpădatu*, *Moța*, *Popovici*. Conducătorul prelegerii directorul despărțământului, eventual unul dintre conferențieri.

3. În *Pricaz*, la 12 Maiu n. și 4. în *Romoșel*, la 19 Maiu n., despre «*Pomărit*», «*Notari publici*», «*Insoțiri economice*» și «*Biblioteci populare*». Conferențieri dnii: *Baicu*, *Lăpădatu*, *Moța*, *Popovici*. Conducătorul prelegerii directorul despărțământului, eventual unul dintre conferențieri.

5. În *Dâncul-mare*, la 26 Maiu n. și 6. în *Căstău-Beriu*, la 2 Iunie n., despre «*Agricultura rațională*», «*Insoțiri*», «*Mașini agricole*» și «*Biblioteci populare*». Conferențieri dnii: *Baicu*, *Lăpădatu*, *Moța* și *Popovici*. Conducătorul prelegerii directorul despărțământului eventual unul dintre conferențieri.

7. În *Turdaș*, la 9 Iunie n., și 8. în *Orăștioara*, la 13 Iunie n., despre «*Bănci*», «*Mașini agricole*», «*Nutrețuri artificiale*» și «*Biblioteci populare*». Conferențieri dnii: *Lăpădatu*, *Moța* și *Baicu*. Conducătorul prelegerii directorul despărțământului, eventual unul dintre conferențieri.

9. În *Binținț*, la 16 Iunie n. și 10. în *Sibișel*, la 30 Iunie n., despre «*Pomărit*», «*Notari publici*», «*Insoțiri economice*» și «*Biblioteci populare*». Conferențieri dnii: *Baicu*, *Lăpădatu*, *Moța* și *Popovici*. Conducătorul prelegerii directorul despărțământului eventual unul dintre conferențieri.

Prelegerile din pomărit vor fi ilustrate cu schiopticonul. Afară de prelegerile arătate în program, se vor da proiecțiuni cu schiopticonul din vieața Romanilor, din a Românilor și altele. Prelegerile se vor ține cu ajutorul Reuniunii economice din Orăștie.

IV. În despărțământul Șimleu:

1. În *Bârsăul-de-sus*, la 14 Aprilie, despre «*Ștupărit*». Conferențiar dl *George Șinca*, învățător în Oarța-de-mijloc. Conducătorul prelegerii dl *Andrei Cosma* din Șimleu.

2. În *Băsești*, la 21 Aprilie, despre «*Ștupărit*». Conferențiar dl *George Șinca*, inv. în Oarța-de-mijloc. Conducătorul prelegerii dl *Antonin Băliban*, Băsești, preot.

3. In *Halmoșd*, la 14 Aprilie, despre «*Stupărit*». Conferențiar dl *Victor Botian*, înv. în Cosniciul-de-jos. Conducătorul prelegerii dl *Aurel Oltean*, Halmoșd, preot.

4. In *Giumelciș*, la 21 Aprilie, despre «*Stupărit*». Conferențiar dl *Victor Botian*, înv. în Cosniciul-de-jos. Conducătorul prelegerii dl *Simion Pinte*a, preot în Giumelciș.

5. In *Hereclean*, la 14 Aprilie, despre «*Pomărit*». Conferențiar dl *Nicolae Pop*, înv. în Hidig. Conducătorul prelegerii dl *Alimpie Filep*, preot în Hereclean.

6. In *Badon*, la 21 Aprilie, despre «*Pomărit*». Conferențiar dl *Nicolae Pop*, înv. în Hidig. Conducătorul prelegerii dl *Vasilie Pop*, adv. în Șimleu.

7. In *Urminiș*, la 14 Aprilie, despre «*Pomărit*». Conferențiar dl *George Simonca*, înv. în Asuagiul-de-sus. Conducătorul prelegerii dl *Stefan Szabó*, preot în Urminiș.

8. In *Băița*, la 21 Aprilie, despre «*Pomărit*». Conferențiar dl *George Simonca*, înv. în Asuagiul-de-sus. Conducătorul prelegerii dl *George Maior*, preot în Băița.

9. In *Curitău*, la 14 Aprilie, despre «*Vierit*». Conferențiar dl *Danil Graur*, înv. în Giurtelec. Conducătorul prelegerii dl *Petru Ostatea*, preot în Curitău.

10. In *Bocșa-rom.*, la 21 Aprilie a. m., despre «*Vierit*». Conferențiar dl *Danil Graur*, înv. în Giurtelec. Conducătorul prelegerii dl *Ioan Ilieș*, preot în Bocșa R.

11. In *Siciu*, la 21 Aprilie d. a., despre «*Vierit*». Conferențiar dl *Danil Graur*, înv. în Giurtelec. Conducătorul prelegerii dl *Cassiu Deleu*, propr. în Siciu.

12. In *Poptelec*, la 14 Aprilie, despre «*Mătăsărit*». Conferențiar dl *Traian Husti*, înv. în Bobota. Conducătorul prelegerii dl *Ioan Taloș*, preot în Poptelec.

13. In *Firminiș*, la 14 Aprilie d. a., despre «*Mătăsărit*». Conferențiar dl *Traian Husti*, înv. în Bobota. Conducătorul prelegerii dl *Ioan Rusu*, preot în Firminiș.

14. In *Cizer*, în ziua a 2-a de Rosalii, despre «*Agronomie*». Conferențiar dl *Ioan Oegar*, înv. în Ceheiu. Conducătorul prelegerii dl *Aurel Orian*, preot în Cizer.

15. In *Pria*, în ziua a 2-a de Rosalii, despre «*Agronomie*». Conferențiar dl *Ioan Oegar*, înv. în Ceheiu. Conducătorul prelegerii dl *Ioan Budișanu*, preot în Pria.

Indemnăm cu toată seriozitatea despărțămintele noastre la muncă, fiindcă numai astfel ne vom mântui.

Oct. C. Tăslăuanu.

La clacă.

În crâng doinesc privighitori
 Și sar din cracă 'n cracă,
 Din sat în cântec de viori
 Merg fete'n câmp la clacă.
 Pe lanuri florile sfios
 Ridică fruntea 'n soare,
 Arar' mai vezi așa frumos
 În rând secerătoare.

Le crezi că-s fete de 'mpărat
 În iie și cătrînțe,
 C'un zimbet ți-au răscumpărat
 Ani grei de suferințe.
 La cap de holdă stau pe loc
 Și secera-și aruncă,
 De hora ce-o pornesc cu foc
 Să miră 'ntreaga luncă.

Ficiorii bat pământul des
 Și parcă-i poartă vântul,
 Iar ele de ușoare ce-s
 Abia ating pământul;
 Acum o mână mai cu foc
 Acum mai lin o mână,
 Când o păreche la mijloc
 Să 'nvârte pe sub mână.

Curg chiote și strigături,
 Cu toți fac gură multă,
 Că paserile din păduri
 S'apropie de-ascultă.
 Și dacă nu li-s'ar fi rupt
 O coardă la vioară,
 Ei ar jucă neîntrerupt,
 Din zori și până 'n sară.

Frumoasa mândrelor livezi
 Plânsorile le lasă,
 Pe cel instrăinat îl vezi
 Curând întors acasă;
 I-s'a urit, s'a săturat
 De multă 'nvățătură,
 În sbor i-l poartă cătră sat
 Un dor fără măsură.

Așă-i la joc când te pornești
 Și mergi cu fete 'n clacă,
 Bătrân de-ai fi, întineresti
 Privind numai cum joacă.
 Și 'n lume nu-i mai bun noroc,
 De-ai fi căzut din stele,
 Decât să seceri la un loc
 Tot povestind cu ele.

Ca'd spicele de grâu curat
 Se scutură de coapte,
 Văzduhu 'ntreg e încărcat
 De zvonuri și de șoapte.
 Cuvinte pline de 'nțeles
 Să schimbă 'ntre-olaltă,
 Căci ochii lor se caută des
 Și pieptul lor tresaltă.

O fată-i numai dusă 'n gol
 Cu ochii, visătoare,
 Doi fluturași tot dau ocol
 Ca 'nprejmuind o floare.
 Să 'ntoarce suspinând spre ei
 Și parc'ar vreă să plângă,
 Iși șterge ochii viorei
 Cu mâneca cea stângă.

Șoptește 'n taină drag cuvânt
 Duios și tainic nume,
 Și plânge, când i-atăta cânt
 Cum n'a mai fost pe lume:
 O prepeliță strigă 'n grâu
 De-o bucurie sfântă
 Și apa 'n limpedele râu
 Tot murmură și cântă.

A. Seca.

LUCRĂRILE AGRICOLE ÎN LUNA LUI MAIU.

În această lună se poate sămăna încă cânepa, mohorul și cucuruzul, merit a se da ca hrană vitelor, verde; chiar și meiu se poate sămăna, dacă în pământ se găsește încă destulă umezeală.

Sămănatul mohorului, dacă se poate, trebuie făcut chiar în luna Aprilie, sau cel mult pe la începutul lunii lui Maiu. Acest nutreț se dă verde vitelor de muncă, în lipsa altui nutreț. Când mohorul este amestecat cu meiu, dă totdeauna un nutreț mai bun și mai mult pentru toate vitele de muncă. Cătățimea de sămânță ce se seamănă la hectar¹⁾ este de 40 kgr.

Tot pentru hrana vitelor se seamănă și măturile sau sorgul. Ca nutrețul de sorg să fie mai bun, se amestecă sămânța de sorg cu sămânța de meiu sau cu sămânța de mohor, și după aceea se face sămânătura. În cazul acesta fânul de sorg este mai bun și îl mănâncă cu multă poftă toate vitele.

Urzica.

În alte țări se cultivă și urzica ca nutreț pentru vite. Fânul de urzică dă vitelor o hrană mai gustoasă, la vacile de lapte le sporește laptele și-l face și mai bun. Asemenea și la caprele hrănite cu fân de urzică, laptele dă smântână mai multă și cu un gust mai dulce.

Fânul de urzică se amestecă cu 4 părți fân natural sau cu 4 părți paie tăiate și astfel se dă vitelor. Acest mod se obicinuieste mai cu seamă în Elveția, unde urzica se cultivă mai mult ca plantă de nutreț.

Săpatul cucuruzului.

Când cucuruzul a crescut de 5 cm. e bine să se grăpeze, fiindcă această lucrare îi face mai bine decât chiar săpatul. Dacă nu se grăpează, atunci se sapă când a crescut de 12—16 cm. Când cucuruzul este sămănat în rânduri, săpatul se poate face cu săpătoarea mecanică.

Tot ca cucuruzul se sapă napii, cartofii, fasolea, mazărea, castraveții, pepenii și dovleceii. Săpatul se face, și trebuie să se facă și pe timp secetos, fiindcă în acest caz, apa care vine din stratele de jos ale pământului, în loc să se evaporeze, rămâne la rădăcinile plantelor care pot să crească.

¹⁾ 1 hectar este aproape 1³/₄ jug.

Cucuruzul ca planta de nutreț.

Ca plantă de nutreț cucuruzul se poate sămăna din luna Maiu și până la sfârșitul lunii Iulie. În acest caz cucuruzul se seamănă singur, sau amestecat cu sămânță de sorg, mohor și meiu. Sămănatul se face prin împrăștiere sau în rânduri depărtate de 15—20 cm. Cătățimea de sămânță la hectar este de 50 litri în rânduri și 180 litri prin împrăștiere. După aceea se grăpează.

Când cucuruzul s'a sămănat prin împrăștiere și a răsărit prea des, se rărește când a crescut de 10 cm. După multe cercări făcute cucuruzul dat ca hrană vitelor în stare verde, este unul dintre cele mai bune nutrețuri ce se poate da vacilor de lapte, boilor de muncă, ca și acelor puși la îngrășat. Cucuruzul se cosește de regulă când i-a dat spicul. La hectar poate să producă 75—90 de mii de kgr. nutreț verde, care se poate asemăna, aproape cu 20,000 kgr. fân uscat.

Cositul luțernei, a trifoiului și a sparcetei.

Când această plantă a înflorit, se cosește cu coasa sau cu mașina de cosit. La uscarea fânului ca și la strâns din poloage și făcutul căpiței, trebuie să avem în vedere, ca foile de pe trunchiulețele plantelor să nu cadă, căci foile ridică hrana fânului. Când căpițele se fac acasă trebuie făcute mai departe de grajd, ca și de alte clădiri, ca la caz de foc să nu ardă și aceste clădiri; iar depărtarea între căpițe să fie de 10—20 metri, tot din cauza focului. Căpițele se fac în formă de *con* (Δ) sau în formă de *șire*. După ce s'a ridicat fânul de pe livezi, locul se grăpează în lungime și de-a curmezișul, ca luțerna și trifoiul să crească mai repede.

Luțerna produce fân uscat la hectar dela 5—15 mii de kgr.; iar sămânță dela 5—7 hectolitri. Sămânța se caută să fie din a doua cositură. Trifoiul și sparceta pot da fân uscat 4—7 mii de kgr. la hectar.

Facerea ogoarelor.

Locul pentru sămănatul grâului de toamnă se ogorește cât mai de timpuriu și cât se poate de adânc.

În grădina de pomi.

Pomii trebuie căutați ca să nu aibă *omizi*, și dacă sânt, trebuie scărțite. Se mai poate întrebuița și doctoria următoare: „La un hectolitr (100 litri) de apă se pune 2 litri nicotină, un

kgr. sodă în cristali și un litru de alcool denaturat“, și cu acest amestec se stropesc foile pomilor cu omizi.

Dacă această lună este ploioasă, pe pomii roditori se gă-sesc o mulțime de *pureci verzi*. Din cauza acestora, vedem șiruri de furnici urcându-se pe pomii roditori. Pentru stărpirea pure-cilor ca și a furnicilor, se întrebuițează doctoria următoare: în 3 litri de apă se topesc 3 grame de săpun negru, se pune 5 litri de petrolu de lampă, se stropește tulpina și foile pomilor, se toarnă doctorie și în furnicarul lor, dacă se găsește în apro-piere de pomi.

In grădina de altoi, se începe altoitul pomilor cu mugure sau cu ochi care crește.

In grădina de legumi, se răsădește varza, cărălabelle, țelerul, pătlăgelele și ardeiul. Răsădirea este mai bine a se face spre seară. Celelalte legumi și zarzavaturi din grădină, se plivesc de buruieni, se răresc și se udă regulat, ca să poată să crească mai bine.

In vii.

Via se sapă. Această lucrare trebuie făcută până la 21 Maiu st. v., fiindcă dela această dată vița începe să înflorească. Când lăstarii au crescut de 5—10 cm. se stropesc cu saramură, făcută din 2 kgr. piatră vânăată, 1 kgr. var gras în bucăți și apă 100 litri; piatra vânăată se topește în 10 litri apă și varul tot în 10 litri apă și după aceea se amestecă totul în cei 80 litri apă ce a mai rămas.

Întreținerea vitelor de muncă.

Vitelor de muncă li se poate da hrană nutreț verde de lu-ternă, trifoi, mazăriche, grâu, secară, orz și ovăs. Cereale se dau ca nutreț verde când au înflorit; iar luțerna și trifoiul, după ce s'au cosit se lasă în bătaia soarelui 24 ore și după aceea se dau boilor de muncă.

Ingrășarea vitelor la pășune.

Vitele cari nu se mai pot întrebuița la munca câmpului și la producerea laptelui, se adună în cirezi și se dau la pășune, unde se ingrașe până toamna. Dacă căldurile în această lună sunt mari, se tund oile.

Albinele.

Stupii slabi în lipsă de hrană se mută în locul celor pu-ternici, această lucrare se face pe un timp frumos, dimineața pe la orele zece, când cele mai multe albine au plecat afară la câmp

Roitul stupilor se face dela ora 10—4 după amiazi. Când albinele se grămădesc afară de coșnițe și la urdiniș, este semn că stupii vor roi. Unii agricultori fac și roitul artificial măiestrit.

Creșterea gândacilor de mătase.

Ouăle gândacilor de mătase se pun la clocit când foaia dudului are mărimea unui ban de 2 coroane. Gândacii trec prin 5 vârste, în acest timp trebuie bine îngrijiți cu hrană și răriți, căci altfel gândacii se bolnăvesc. Aerul în odaie trebuie să fie curat și potrivit cu umezeala.

„Albina“

V. S. Moga.

ȘTIRI.

Inștiințare. Rugăm pe toți câți au binevoit să primească această foaie și sunt în restanță cu plata să nu întârșie a o trimite. Spre acest sfârșit alăturăm la fiecare număr câte un asemnat.

Totodată rugăm să se lipească pe dosul cuponului întregă adresa sau măcar numărul învăli-toarei în care trimitem foaia și să ni se împărtășască spre îndreptare greșelile ce s'ar fi străcurat în vre-o adresă.

Tovărășiile. — În câteva numere mai proaspete ale acestei foi dl R. Simu a vorbit pe larg despre însemnătatea și felul tovrășiilor sau însoțirilor. În curând vor apărea în Biblioteca populară a Asociațiunii două broșuri tratând acelaș subiect, scrise de dl Vasile C. Osvadă, care, la rugarea noastră, a binevoit a se însărcina cu alcătuirea lor. Am găsit de cuviință să stăruesc pe lângă „Asociațiune“ pentru spriginirea morală a înființării tovrășiilor, având credință că ele sunt o cerință a vremii, față de cari cea mai înaltă instituțiune culturală a noastră nu poate rămâne cu mâinile în sân. Intreaga mișcare, călăuzită cu înțelepciune și lăsându-o să-și desfășure roadele în mod firesc și pe încetul, desigur va ajuta mult la întărirea și înaintarea economică a păturei noastre țărănești.

Asociațiunea a făcut cea dintâi încercare cu Branul, unde a trimis pe dl Vasile C. Osvadă, ca să deie toate îndrumările trebuincioase pentru înființarea unei tovrăși pentru lăptărit și a unei tovrăși pentru vânzarea poamelor. Înființarea acestor tovrăși a luat-o în mână un comitet alcătuit dintre preoții și învățătorii celor 10 comune ale Branului, în frunte cu dnul I. Pușcariu, jude de curie în pensie și dl George Babeș, directorul despărțământului Bran al Asociațiunii. Avem toată încrederea că fruntașii pomeniți își vor da toată silința ca primele tovrăși

puse la cale de Asociațiune să se înființeze cât mai curând și să înflorească peste așteptările neîncrezătorilor. Reușita lor va fi un imbold pentru ceice au în mână soarta Asociațiunii ca să desfășure o activitate tot mai largă pentru sporirea însoțirilor.

Pentru pornirea unei îndreptări în toate ramurile vieții noastre se cere îndrăzneală și încredere în puterile noastre proprii!

O. C. T.

Internatul de băieți din Sibiu. — Cu prilegiul jubileului de 25 de ani, institutul „Albina“ a făcut o fundațiune de 40,000 cor. pentru înființarea unui internat de băieți în Sibiu, cu scop de a înlesni tinerilor cari urmează cursurile dela școalele secundare de aici să-și câștige o creștere morală și românească. În acest an comitetul Asociațiunii, căruia îi era încredințată fundațiunea, a hotărît să se deschidă o colectă pentru a putea întregi suma trebuincioasă pentru zidirea și înzestrarea acestui internat. Spre acest scop a înaintat cuvenita cerere ministerului de interne, ca să poată începe colecta încă în cursul anului curgător și să poată porcede cât mai repede la înființarea lui.

Ministrul ungar însă, spre marea noastră surprindere și supărare a găsit de cuviință să nu îngăduie colecta sub cuvânt că mila se adună de obicei numai pentru scopuri cari țințese iubirea deaproapelui, pentru „scopuri filantropice și de interes public“, — cum zice hârtia primită dela minister.

În §. 2 al statutelor Asociațiunii se zice deslușit că scopul acestei instituțiuni e și înființarea de „școli și internate“.

E limpede deci, ca lumina zilei, că nedreptate ni se face și toți sprijinitorii Asociațiunii își pot da seamă de greutatea ce nise pun în calea înaintării noastre.

O. C. T.

„Sămănătorul“, *tovărășie agricolă în Gherla*, este numele unei tovrărășii cu totul nouă și prea folositoare, pe care o recomandăm cetitorilor noștri. Dăm aici în întregime apelul direcțiunii din care se vede ținta ce și-a pus și mijloacele prin cari voiște să o ajungă. Iată apelul:

„Convinsi, că numai cu puteri unite putem ajunge rezultate satisfăcătoare pe terenul economiei rurale, fruntașii din Gherla și jur la 25 Martie crt. au înființat o „*tovărășie agricolă pe acțiuni*“ punând bază unei folositoare instituțiuni românești spre binele și prosperarea poporului nostru.

Indemnul înființării acestei tovrărășii nu s'a făcut din poftă de câștig pentru ceice sânt încredințați cu conducerea, ci cu scopul de a stă întru ajutor și a scăpă poporul nostru dela sate de liftele străine de neamul nostru ce în continuu cutreieră satele locuite de Români.

Ținta noastră adevărată este, că prin tovrărășia „*Sămănătorul*“ să acuirăm *instrumente și mașini agricole pe seama membrilor și pe seama ori-căruia s'ar adresă la noi; să cumpărăm semințe și alte materiale pentru producție, precum altoi de pomi și de vie etc.;*

să ținem prelegeri și discuții publice în chestii ce ating economia rurală.

„Tovărășia“ noastră încă dela constituire și-a început activitatea, s'a pus în legătură de afaceri cu cele mai renumite fabrici din țară și străinătate și astăzi spre bucuria noastră suntem în acea poziție — încât putem liferă orice ni-s'ar cere, cu cele mai reduse prețuri și sub cele mai favorabile condițiuni de plată.

De aceea, apelăm la bunăvoința dvoastră și la oricare Român iubitor de poporul nostru dela sate, că de aici încolo ori-ce ar fi de trebuință pentru poporul nostru precum : procurarea de pluguri, coase din Germania cari le dăm pe garanță, mașini de treierat cu mâna și cu cai, precum și mașini de treierat cu vapor etc. pe cari toate le avem în depozitele noastre spre vederea publicului — să binevoiți a vă adresă la noi cu toată încrederea — dând ori-cui cele mai bune deslușiri.

La afaceri mai mari — spre înlesnirea poporului nostru — conducătorul „tovărășiei“, la avizul dvoastră, numai decât va veni la fața locului și va încheia ori-ce fel de afacere definitivă în numele tovărășiei noastre.

Direcțiunea noastră în ultima sa ședință a decis, oă „tovărășia“ noastră să procure pe seama celorce se vor adresă la noi numai mașini și alți articoli de economie de prima calitate, ca prin aceea să și câștige încrederea publicului mare și pentru cari ori-când să poată primi garanța cuvenită.

În fine mulțămindu-vă înainte pentru spriginul d-voastră ce veți binevol a ni-l da pentru prosperarea „tovărășiei“ noastre — vă asigurăm din parte-ne, că vom lucră din toate puterile spre binele și înaintarea poporului nostru“.

„Reuniunea economică“ din Orăștie și-a inbinat activitatea cu despărțământul Asociațiunii din acest loc. În 21 April au ținut cea dintâi prelegere în comuna Vinerea unde directorul despărțământului I. Popovici a vorbit despre folosul bibliotecelor atrăgând luarea aminte asupra începutului de bibliotecă făcut de „Asociațiune“ în această comună. Învățătorul Baicu a vorbit despre „folosul pomilor roditori“, iar părintele I. Moța a ținut o cuvântare „Din viața românilor“.

Aceste folositoare prelegeri se vor continua.

Vrednicul bătrân jertfitor Dl George Popp din Băsești a dăruit 1000 de coroane pentru orfanii țăranilor morți în România cu prilegiul răscoalelor.

Indreptare.

În pasajul al doilea din articolul prim, publicat în Nr. 19 s'a cules greșit apostolul Mateiu, în loc de Mathia, care după Înălțarea lui Iisus la cer, a fost ales apostol prin votare. Am făcut aceasta indreptare pentru liniștirea celor ce caută nod în papură.